

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. B. V. Plena multiplici gratia, quâ & nos repleti oportet. Thema. Ave gratiâ plena. Lucæ 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO I.
PRO FESTO ANNUNCIATIONIS
B. V. MARIÆ,
Quòd sit mare gratiarum.

T H E M A.

Ave gratiâ plena. Luca c. 1.

Gloriosissima Virgo Deipara! quo te initio sermonis mei alio exornem elogio, quàm quòd te initio sermonis sui cõdecoravit Archangelus è regia cœlesti ablegatus! scilicet: *Ave gratiâ plena!* *Ave*, græcè *χαῖρα*, gaude, vive, latere: quia *gratiâ plena*, græc. est *ἡ ἀφεισθη*, quod quidem Tigurina & Erasinus cum Hæreticis novantibus frigide vertunt *gratiosam*, Beza hæreticus frivoltè exponit gratis dilectam; sed aliter sonat vox hebræa (quo idioma te, verisimile est Angelum Virgini hebræa fuisse locutum) Nechena enim vel muchana vertit noster Interpres latinus, uti & Arabicus, Ægyptius, Æthiopicus, Persicus, Syrus, unà cum Sanctis Ambrosio, Augustino, Hieronymo, Bernardo, Beda & aliis, *gratiâ plenam*, gratia sepletam.

Plenas gratiâ fuit Christus. Joan. 1. plenus gratia fuit S. Stephanus act. 6. plena fuit gratia Beatissima Virgo; sed diversa plenitudine atque mensura: Christus, ut ait D. Bonaventura 3. sent. d. 13. q. 3. plenus fuit plenitudine superabundantia, quoniam de ejus plenitudine nos omnes accepimus: Virgo plena fuit plenitudine prerogativa: Stephanus reliqui sancti pleni fuere plenitudine sufficientia. D. Thomas 3. p. q. 7. a. 10. duplicem ait esse gratiâ plenitudinem, alteram ex parte gratiâ, alteram ex parte subjecti habentis gratiam: Ex parte ipsius gratiâ plenitudo est, quando quis pertingit ad summum gratiâ, & maximam excellentiam quæ haberi potest; & in maxima extensione ad omnes gratiâ effectus. Et talis gratiâ plenitudo propria est Christo. Ex parte verò subjecti est plenitudo, quando quis habet plene gratiam secundum suam conditionem. B. Virgo non habuit primam plenitudinem, sed secundam, scilicet sufficientem ad statum,

ad quem fuit electa, ut scilicet esset Mater Dei. Similiter Stephanus dicitur plenus gratia, quia habebat gratiam sufficientem ad hoc, ut esset idoneus minister & testis Dei, ad quod erat electus. Hæc D. Thomas. Quotum autem superat officium Matris, officium Ministri, tantum superat plenitudo Matris, plenitudinem gratiæ Ministri, quæ tanta est, ut merito mare gratiarum vocitetur. Ut in hac exhortatione dilucidabimus.

1. Tanta fuit gratiæ plenitudo in B. Virgine, ut merito mare gratiarum nuncupetur; in quod gratiarum flumina ingressa sunt, juxta illud Eclesiæ. 1. *Omnia flumina intrant in mare.* Unde S. Bonaventura in speculo c. 3. *Omnia flumina intrant in mare, dum omnia charismata Sanctorum intrant in Mariam: flumen enim gratiæ Angelorum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Patriarcharum, & Prophetarum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Apostolorum, & flumen gratiæ Martyrum; & flumen gratiæ Confessorum, & flumen gratiæ Virginum.* O quam latum! o quam vastum mare gratiarum! in quo, quidquid in aliis Sanctis dispersum fuit & dispersum, simul fuit collectum.

1. Eluxerunt, & influxerunt in hoc mare Virgineum omnes gratiæ gratis datæ, quæ conceduntur in bonum proximorum. De quibus loquitur Apostolus: *Divisiones gratiarum sunt, quas Deus non omnibus omnibus, nec omnes singulis, sed pro arbitrio suo in varios dispersit: alii enim datur sermo sapientiæ, alii prophetia, alii genera linguarum, alii gratia sanctorum, alii interpretatio sermonum; at in Virgineam Deipa-*

ram, omnium divisionum rivos, omnium gratiarum torrentes confluisse præter Athanasium, Doctorem Angelicum, Albertum Magnum & Antonium, Chrysostomus aureâ hæc comprobatur sententiâ. *Benè, inquit, gratiâ plena: ceteris enim per partes, Maria autem simul se tota insudit gratiæ plenitudo.* Ac primo quidem habuit donum prophetiæ: de quo S. Basilius scribens in Isaiam in caput 8. post initium: *Quod Maria Prophetissa fuerit, nemo contradixerit, qui sit memor verborum Mariæ, quæ prophetico afflata spiritu eloquuta est: Magnificat anima mea Dominum: Fecit mihi magna qui potens est: Beatam me dicent omnes generationes.* Deinde non defuere illi, aliæ gratiæ gratis datæ; ut probat Toletus, hic n. 67. & Suarez.

2. Influxerunt in hoc mare septena Spiritus S. charismata, aliæque virtutes tam Theologicæ, quàm morales, ut unanimis Sanctorum Patrum consensus confirmat. Excelluit Abraham Patriarcha fide, Moyses populi Dux mansuetudine, Elias Propheta zelo, Jobus patientiâ, Joseph castimoniâ, alii aliis virtutum ornamentis effulsere; at Maria omnibus omni virtutum genere eminet. Inter præstantes quoque legis veteris Heroïnas, Abigail prudentiâ, Judith fortitudine, Ruth honestate, Anna religione, Jahel sapientiâ, Esther proximi charitate enituit. At quotquot dotes in aliis sparset, in una Virgine fuere collectæ. Influxere in eam quoque variorum Sanctorum gratiæ singulares: Spiritus Prophetarum, charitas Apostolorum, constantia Martyrum, innocentia Confessorum, castitas Virginum, humilitas

litas

litas Viduarum, fecunditas Conjugatorum, gratia & sanctitas omnium Sanctorum. Imò ascendamus altius: refulsit in ea ardor Seraphinorum, scientia Cherubinatorum, magnificentia thronorum, autoritas Dominationum, potentia Potestatum, excellentia virtutum, sublimitas Principatum, sanctitas Archangelorum, & puritas Angelorum. Ita scribit S. Ephrem. in orat. de laudibus Virg. Intemerata, prorsusque pura Virgo Deipara, Regina omnium, sublimior caelicolis, honoratior Cherubim, sanctior Seraphim, & nullâ comparatione cæteris omnibus Saperis exercitiis gloriosior: & S. Bernardus: Quod vel paucis mortalibus constat fuisse collatum, fas certè non est suspicari tantæ Virgini fuisse negatum, quæ à nullo illustrium Sanctorum in gratiæ privilegiis excellitur.

3. Influxerunt in Virginem fluente gratiæ sanctificantis: at quantâ copiâ, impetûque, quis verbis expresserit: D. Anselmus in lib. de excell. Virginis ait: Immenstatem gratiæ & gloriæ & felicitatis tuæ considerare cupienti, ô Virgo, sensus deficit, lingua fatiscit. & D. Bonaventura in Speculo Virginis c. 5. Gratiâ Mariæ gratia verissima, gratia immensissima, gratia multiplicissima, gratia utilissima: immensâ fuit gratia, quâ Virgo fuit plena: immensum enim vas, non potest esse plenum, nisi immensum sit istud, quo est plenum. Mariâ autem vas immensissimum fuit, ex quo illum, qui cælo major est continere potuit. Tu immensissima Mariâ capacior es cælo, quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti: tu capacior es

mundo, quia quem totus non capit orbis, in tua se claudit viscera factus homo.

Neque id mirum videri debet: quia *Fundamenta eius in montibus sanctis: psalm. 86.* Unde infert Docilissimus Suarez fundamenta sanctitatis & gratiæ Beatissimæ Virginis locata fuisse, ubi alii consummantur: & plenitudo gratiæ quæ in aliis finis fuit, & terminus, illi initium exitit & fundamentum. S. Vincentius Ecclesiastes Virginis celeberrimus exponens illud psalmi 48. *Fluminis impetus latificat Civitatem Dei, sanctificavit tabernaculum suum Altissimus: applicat B. Virgini: Fluminis impetus latificat Civitatem Dei, quia totum flumen gratiarum divinarum super eam in sanctificatione fuit effusum. In sanctificatione aliorum Sanctorum una gratiæ divini gutta aspergitur, in Virginem Mariam fluminis impetus alyeo pleno effunditur. Verè igitur Virgo beata gratiâ sanctificante plena fuit, quia omnis gratiæ fluente animæ sinu recepit.*

Atque in hac gratiâ, velut lena plena, & instar rupis in mari inconcussa stetit, ac vitæ totius decursu perseveravit: non illam mundi fascinatio, non carnis titillatio, non Dæmonis tentatio flectere, non honoris umbra, non voluptatis illecebra, non ulla peccati macula emollire aut è culmine gratiæ deturbare valuerunt.

Neque solum in gratiâ constantè perstitit, veràm etiam omnibus vitæ horis & momentis eandem mirificè auxit. Prædictus eruditissimus Franciscus Suarez 3. p. disp. 18. sect. 4. ostendit B. Virginem in primo vitæ momento, gratiæ plenitudine superâsse Sanctorum &

Ange-

Angelorum merita. Secundo instanti, ex tota habitus latitudine operando, gratia meritum duplicasse. Instanti tertio, quadruplicasse: quarto instanti octuplicasse: atque ita porro per singula amoris ac operationis instantia gratiam acceptam assidue duplicando usque ad 72. aetatis annum, quo mortem oppetit, quis cumulos, quis montes, quis fluvios gratiarum collegerit? Sanè ut infert Suarez, omnes omnino homines & Angelos simul sumptos superavit.

O verè vastum! ô profundum! ô altum! ô prope immensum pelagus! & ut cum S. Damasceno loquar orat. 2. *O abyssum gratiarum.* Cogor hic cum S. Anselmo l. c. repetere: Immensitatem gratia tuae O Virgo, considerare cupienti, sensus deficit, lingua fatiscit.

II. Vidimus Charissimi plenitudinem immensam gratia Beatissimæ Virginis & Matris nostræ dilectissimæ: nunc tantisper mentis oculos à Virgine ad nosmetipsos reflectamus. Beatissima Mater ac Patrona nostra est gratia plena, & quid nos ejus Filii? Illa est plena, nos inanes coram oculis ejus comparabimus? absit, absit: hoc nostrum deinceps in omni vita erit studium præcipuum, hic labor, hæc industria, ut Divæ Virginis exemplo, non solum in gratia, initio vitæ religiosæ acquisita, perseveremus, sed etiam indies, per continua virtutum variarum exercitia augere studeamus, quo & in vita & in mortis hora, & in divini judicii bilance positi, gratia pleni, pro capacitate nostra, reperiamur. Neque desunt nobis in Societate occasiones, indies & in horas & in momenta, si volumus, nova licet gra-

tia capere incrementa, quod ut a lacrius præremus, juvat divinæ gratia valorem, dignitatem, præstantiam ac nobilitatem intimè perspicere: hoc enim mirificè tepescens excitat.

Agedum igitur, videamus. Quid est gratia? Theologis profundissimis, donum est supernaturale, quo formaliter Sancti, Deo grati, & Filii Dei adoptivi constituimur. Quid est gratia? Divinorum Voluminum Interpretibus, est thesaurus absconditus in agro cordis, omnibus Mydæ, Cræsi que thesauris infinite præstantior. Est margarita pretiosa, omnibus Cleopatræ & Indiæ gemmis unio-nibusque longè excellentior; pro quâ repertienda & augenda meritò quis expendat omnia, ut eam reperiat, augeatque atque ita oculis Summi Numinis placeat magis. Est vestitus Sponsus deauratus, quo si amiciatur anima, cor Sponsi cœlestis mirificè recreat, totamque Superùm curiam in admirationem & amorem pellicit. Est arrha indubitata nostræ salutis: est pignus futuræ beatitudinis, est hypotheca securissima aternæ felicitatis, quam si in hora mortis repererit in anima cœlestis Sponsus, illico eandem in Regiam suam, in thalamum suum, velut Amicam, Filiam, Sponsam introducet. honorum aternorum titulis, bonorum maximorum thesauris, voluptatum immarcescibilem rosas coronandam.

Quod si sæculares tantam adhibent diligentiam, laboremque tantum ut gemmas, aurum, thesauros, gratiamque Regiam erga se augeant: quanto studio Filiis lucis laborandum erit, ut gratia thesauros, indies, magis magisque

O. 2 adaugea-

adaugeamus : cum vel unicus gratia gradus, quem opere aliquo pio, aut virtutis actu promeremur, omnes totius mundi opes, gazasque quam longissime pretio & dignitate superet; cum sit semen perennis gloriae, quae gratiae respondet?

Quae cum ita sint, Charissimi, gratiosissimam Virginem, Dominam nostram: augustissimam, & Matrem dilectissimam, gratia plenam esse gaudeamus; ex animo ei gratulemur: omnibus Angelicis, beatisque Spiritibus gratia superiorem veneremur. Deinde ejus exemplo gratia quodque repleri conemur; pretiosam gratiae margaritam constanter tueri & conservare a laboremus: si pro ea nobis auferenda aut minuenda, Mundus obtulerit fumum honoris, aut Plutus pusillum auri, argenteve rutilantis, aut Cupido stillam propositerit mellis aut venerae voluptatis. Dicamus generose; Facecite stolidi nundinatores; nos tanti poenitere non emimus: sumus gratiosi Mariae Filii, JESU Socii, erimusque, dum spiritus hos reget artus; nec vel momento gratiae exortes. JESU & MARIAE hostes nos esse patiemur.

Denique exemplo Divae Virginis, & Filii ejus, ut aetate ita gratia proficiamus, eandem indes amplificare nita-

mur: quot preces fundimus, quot in coelum suspiria mittimus, quot vicibus, exhomologeseos aut synaxeos Sacramenta frequentamus; quoties Sacerdoti ad aram facienti, Missae sacrificio adflamus; tot gratiae & gloriae gradus acquirimus: imò quot pia intentione verba proloquimur, quot grammata legimus, quot apices pingimus, quot pedum gressus, quot manuum motus, quot oculorum ictus, quot arteriae pulsus numeramus, tot hic gratiae, ibi gloriae gradus obtinebimus. Ergo dum tempus habemus operemur bonum, augeamus gratiam; duplicemus gloriam, qua tota aeternitate perfuamur: quidquid modo acquirimus, aeternum possidebimus; quidquid modo negligimus, aeternum carebimus; damnum hic pariter & laetum aeternum est.

Cum verò nihil absque gratia divina valeamus; coram te, Maria Mater gratiae, supplices prosternimur; per te gratia plenam, à Filio tuo omnis gratiae thore & fonte, veluti per canalem in nos gratiae fluentia deriventur: ut pro modulo nostro, gratia repleti, semper perseveremus in gratia, indes crescamus in gratia, donec tecum & cum Filio tuo gratiosissimo perenemus in gloria.

EXHOR-